

ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНІВ ОРГАНАМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Навчальний посібник

**ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ**

**ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД
ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНІВ ОРГАНАМИ
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ**

Навчальний посібник

**Київ
2014**

УДК 343.163

ББК 67.99

П 80

Рекомендовано до друку
навчально-методичною радою Національної академії прокуратури України
(протокол № 59 від 18 грудня 2013 року)

Рецензенти:

Г.П. Власова – завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Національної академії прокуратури України, радник юстиції, кандидат юридичних наук, доцент;

П.В. Шумський – професор кафедри організації роботи та управління в органах прокуратури Національної академії прокуратури України, державний радник юстиції 3 класу, кандидат юридичних наук, професор.

Авторський колектив:

Л.В. Вигівська (*вступ*); О.М. Толочко, О.В. Геселев, Л.В. Вигівська (*розділ 1*); С.М. Скрипниченко (*розділи 2, 12*); О.В. Геселев, М.І. Боргутун (*розділ 3*); О.Б. Комарницька (*розділ 4*); О.В. Геселев (*розділи 5, 7*); І.Є. Мезенцева, О.І. Назарук (*розділ 6*); О.В. Геселев, Є.О. Наливайко (*розділ 8*); В.Г. Неділько (*розділ 9*); Г.В. Щербакова (*розділи 10, 11*).

П 80

Прокурорський нагляд за додержанням законів органами досудового розслідування: навч. посіб. / О.М. Толочко, О.В. Геселев, М.І. Боргутун, Л.В. Вигівська, О.Б. Комарницька, І.Є. Мезенцева, О.І. Назарук, Є.О. Наливайко, В.Г. Неділько, С.М. Скрипниченко, Г.В. Щербакова. – К.: Національна академія прокуратури України, 2014. – 194 с.
ISBN 978-617-7220-05-2

У навчальному посібнику з урахуванням чинного кримінального процесуального законодавства і прокурорської практики висвітлено загальні засади прокурорського нагляду за додержанням законів під час досудового розслідування та організації його здійснення, визначено поняття й основні ознаки процесуального керівництва досудовим розслідуванням, роз'яснено сутність та особливості окремих етапів прокурорського нагляду за додержанням законів при проведенні досудового розслідування, особливості реалізації відповідних процесуальних повноважень прокурора.

Видання розраховане на студентів, аспірантів, викладачів спеціалізованих вищих юридичних навчальних закладів, науковців, працівників прокуратури та інших правоохоронних органів.

УДК 343.163

ББК 67.99

ЗМІСТ

Вступ..... 10

Розділ 1

Загальні положення прокурорського нагляду за додержанням законів під час досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням 11

1.1. Загальні засади та правова основа прокурорського нагляду за додержанням законів під час досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням..... 11

1.2. Сутність та основні ознаки нагляду за додержанням законів під час досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням..... 12

1.3. Особливості здійснення прокурором нагляду за додержанням законів під час досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням 15

1.4. Повноваження прокурора при здійсненні нагляду за додержанням законів у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням..... 21

1.5. Особливості процесуального статусу прокурора у кримінальному провадженні. Підстави для призначення та заміни прокурора у кримінальному провадженні 24

Розділ 2

Нагляд прокурора за додержанням вимог закону на початку досудового розслідування. Повноваження прокурора щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань .....

32

- 2.1. Загальні положення досудового розслідування 32
- 2.2. Реалізація повноважень прокурора щодо початку досудового розслідування..... 33
- 2.3. Основні засади ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань відповідно до Кримінального процесуального кодексу України та Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань..... 36
- 2.4. Порядок формування та ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань. Дані (відомості), що вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань на початку та під час досудового розслідування..... 39
- 2.5. Підстави та порядок доступу до відомостей, внесених до Єдиного реєстру досудових розслідувань, їх захист. Нагляд прокурора за забезпеченням своєчасного, повного та достовірного внесення інформації до ЄРДР 43

Розділ 3

Нагляд прокурора за додержанням законів під час досудового розслідування у формі процесуального керівництва при проведенні слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій.....

49

- 3.1. Загальні вимоги щодо нагляду прокурора за додержанням законів у формі процесуального керівництва при проведенні слідчих (розшукових) дій згідно з КПК України..... 49

-
- 3.2. Підстави та порядок проведення окремих слідчих (розшукових) дій..... 52
- 3.3. Поняття, підстави та порядок проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
Нагляд прокурора за додержанням вимог закону при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій..... 59

Розділ 4

Нагляд прокурора за додержанням вимог закону у формі процесуального керівництва щодо підстав та порядку повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення 69

- 4.1. Поняття, зміст та значення повідомлення про підозру. Повноваження прокурора щодо повідомлення про підозру. 69
- 4.2. Зміст і форма письмового повідомлення про підозру..... 73
- 4.3. Порядок повідомлення про підозру.
Допит підозрюваного. 74
- 4.4. Зміна повідомлення про підозру..... 76

Розділ 5

Прокурорський нагляд за додержанням вимог закону при затриманні підозрюваного та застосуванні запобіжних заходів під час досудового розслідування 80

- 5.1. Запобіжні заходи: поняття, види, мета і підстави застосування 80
- 5.2. Загальний порядок застосування, зміни та скасування запобіжних заходів 81
- 5.3. Порядок застосування окремих видів запобіжних заходів та їх характеристика..... 84
-

ЗМІСТ

- 5.4. Затримання особи як тимчасовий запобіжний захід. Підстави та порядок застосування 90
- 5.5. Повноваження прокурора щодо застосування запобіжних заходів 93

Розділ 6

Нагляд прокурора за додержанням вимог закону щодо відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, під час досудового розслідування..... 99

- 6.1. Загальні засади відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, у кримінальному провадженні 99
- 6.2. Прокурорський нагляд за додержанням законів щодо відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням: поняття, предмет та завдання 104
- 6.3. Особливості повноважень прокурора щодо забезпечення відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, під час досудового розслідування 109
- 6.4. Організація діяльності прокурора щодо відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, під час досудового розслідування 116

Розділ 7

Нагляд прокурора за законністю зупинення досудового розслідування..... 126

- 7.1. Поняття та загальні підстави зупинення досудового розслідування 126
- 7.2. Характеристика підстав зупинення досудового розслідування 127

-
- 7.3. Процесуальний порядок зупинення та відновлення досудового розслідування 130

Розділ 8

Повноваження прокурора щодо встановлення та продовження строків під час досудового розслідування..... 134

- 8.1. Загальні положення щодо процесуальних строків досудового розслідування..... 134
- 8.2. Поняття та значення розумних строків кримінального провадження.
Повноваження прокурора щодо забезпечення дотримання розумних строків під час досудового розслідування..... 135
- 8.3. Процесуальні підстави продовження строку досудового розслідування.
Прокурори, уповноважені на продовження строку досудового розслідування 139
- 8.4. Порядок продовження строку досудового розслідування. Реалізація повноважень прокурора щодо забезпечення законності при продовженні строку досудового розслідування 141

Розділ 9

Реалізація повноважень прокурора щодо нагляду за додержанням законів у формі процесуального керівництва під час закінчення досудового розслідування..... 148

- 9.1. Загальні положення щодо закінчення досудового розслідування 148
- 9.2. Реалізація повноважень прокурора при закритті кримінального провадження 150
-

ЗМІСТ

9.3.	Повноваження прокурора при звільненні особи від кримінальної відповідальності.....	153
9.4.	Реалізація повноважень прокурора щодо нагляду за додержанням законів у формі процесуального керівництва при зверненні до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.....	155
9.5.	Особливості закінчення кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.....	159

Розділ 10

	Повноваження прокурора під час досудового розслідування кримінальних проступків.....	163
10.1.	Поняття та загальна характеристика кримінальних проступків.....	163
10.2.	Особливості досудового розслідування кримінальних проступків.....	165
10.3.	Особливості реалізації повноважень прокурора під час досудового розслідування кримінальних проступків.....	168

Розділ 11

	Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення. Повноваження прокурора.....	172
--	--	------------

Розділ 12

Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб. Повноваження прокурора.....	181
12.1. Особи, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження.....	181
12.2. Порядок здійснення повідомлення про підозру	182
12.3. Особливості порядку притягнення до кримінальної відповідальності, затримання і обрання запобіжного заходу	183
12.4. Інформування державних та інших органів чи службових осіб	187
12.5. Кримінальне провадження щодо особи, яка користується дипломатичним імунітетом.....	188